

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 9.
(OR. en)

10064/22

FIN 648

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 8.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 401 final
Tárgy:	A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Számvevőszéknek Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – 2021-es pénzügyi év

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 401 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 401 final

Strasbourg, 2022.6.7.
COM(2022) 401 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS A SZÁMVEVŐSZÉKNEK

Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – 2021-es pénzügyi év

Éves irányítási és teljesítményjele ntés az uniós kölségvetésről I. kötet

2021-es
pénzügyi év

#EUBUDGET

Integrált pénzügyi és
elszámoltathatósági
jelentéscsomag – 2021

Az Európai Bizottság nem felelős semmilyen, e közlemény újrafelhasználásából eredő következményért.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022

© Európai Unió, 2022

Az európai bizottsági dokumentumok további felhasználására vonatkozó politika a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) által került végrehajtásra. Eltérő rendelkezés hiányában e dokumentum további felhasználása a „Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0)” licencnek megfelelően engedélyezett (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Ez azt jelenti, hogy a további felhasználás a szerző megfelelő feltüntetésével és minden változtatás jelzésével megengedett.

A nem az Európai Unió tulajdonában lévő anyagok felhasználása vagy sokszorosítása tekintetében közvetlenül a szerzői jog tulajdonosához kell engedélyért fordulni.

Az összes fénykép © Európai Unió, ha a szöveg másképp nem jelzi.

Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – I. kötet – 2021-es pénzügyi év

Nyomtatot	ISBN 978-92-76-49919-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/022851	KV-AQ-22-001-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-49892-6	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/093153	KV-AQ-22-001-EN-N

Ugyancsak elérhető:

Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – II. kötet – Mellékletek – 2021-es pénzügyi év

Nyomtatot	ISBN 978-92-76-51013-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/733952	KV-AQ-22-002-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51012-3	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/285345	KV-AQ-22-002-EN-N

Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – III. kötet – Technikai mellékletek – 2021-es pénzügyi év

Nyomtatot	ISBN 978-92-76-51105-2	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/762638	KV-AQ-22-003-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51104-5	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/064137	KV-AQ-22-003-EN-N

Az uniós költségvetésről szóló, a 2021-es pénzügyi évre vonatkozó éves irányítási és teljesítményjelentés, valamint annak mellékletei képezik a Bizottság fő hozzájárulását az éves mentesítési eljáráshoz (1), amelynek segítségével az Európai Parlament és a Tanács ellenőrzi az uniós költségvetés végrehajtását. A Bizottság számára az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (2) és a költségvetési rendeletben (3) előírt kötelezettségeket teljesíti. Az uniós költségvetés végrehajtása közös felelősség. A Bizottság szorosan együttműködik a tagállamokkal, valamint más partnerekkel és szervezetekkel.

A jelentés három kötetből áll, az alább leírtak szerint.

- Az I. kötet a 2021. évi költségvetési gazdálkodással kapcsolatos legfontosabb tényeket és eredményeket mutatja be.
- A II. kötet átfogóbb képet nyújt az uniós költségvetés végrehajtásáról. Az 1. melléklet áttekintést ad az uniós költségvetés 2021. évi teljesítményéről. A 2. melléklet magas színvonalú áttekintést nyújt a belső kontrollról és a pénzgazdálkodásról. A 3. melléklet a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljesítményével és megfelelésével kapcsolatos szempontokkal foglalkozik.
- A III. kötet a jelentést alátámasztó technikai mellékleteket tartalmazza. Ebben szerepel a 4. melléklet, amelyben „A programok teljesítményének áttekintése” rész részletesebb, programonkénti teljesítményinformációkat közöl.

Ez a jelentés az átfogóbb integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentéscsomag (4) része, amely magában foglalja az összevont éves beszámolót (5), a pénzeszközök jövőbeli be- és kiáramlására vonatkozó, a következő 5 évre szóló hosszú távú előrejelzést (6), a belső ellenőrzési jelentéseket (7) és a mentesítés nyomon követéséről (8) szóló jelentést is.

(1) Az Európai Parlament és a Tanács az éves mentesítési eljárás keretében hagyja jóvá véglegesen a költségvetés adott évi végrehajtását, és számoltatja el politikailag a Bizottságot az uniós költségvetés végrehajtására vonatkozóan (https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/eu-budget/how-it-works/annual-lifecycle/assessment/parliaments-approval_en).

(2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 318. cikke.

(3) A költségvetési rendelet 247. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 247. cikke (1) bekezdésének e) pontja.

(4) A költségvetési rendelet 247. cikke.

(5) A költségvetési rendelet 246. cikke.

(6) A költségvetési rendelet 247. cikke (1) bekezdésének c) pontja.

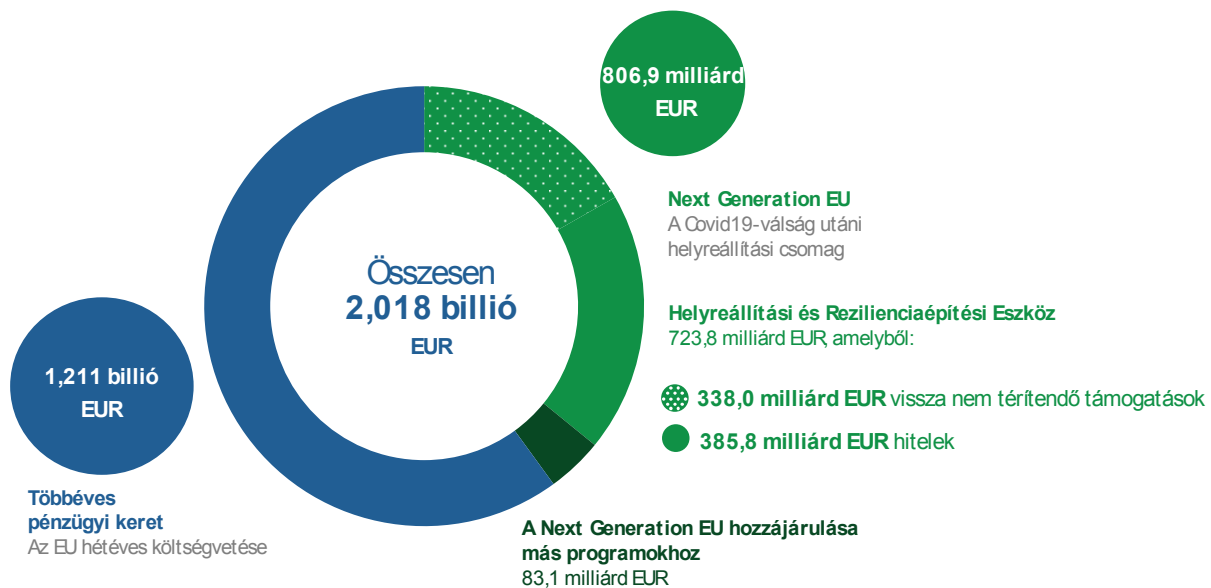
(7) A költségvetési rendelet 118. cikkének (8) bekezdése.

(8) A költségvetési rendelet 261. cikkének (3) bekezdése.

Fel kell nőni a feladathoz: az EU beruház a zöldebb, digitálisabb és reziliensebb jövőbe

Az EU 2021-ben tanúbizonyságot tett a szolidaritásáról és az erejéről, amikor soha nem látott mértékű válsággal szemben kellett fellépnie. A szolidaritás kulcsfontosságú volt a Covid19-világjárvány megfékezéséhez és gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítéséhez. Az uniós költségvetésnek a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközön keresztül történő innovatív felhasználása révén végrehajtott közös oltóanyag-beszerezést követően szemtanúi lehettünk az EU történetében a legnagyobb és leggyorsabb oltási rendszer elindulásának. Az uniós költségvetés a digitális Covid19-igazolványok kiállítására és ellenőrzésére szolgáló infrastruktúrát is finanszírozta, amivel az EU határain jóval túlmutató normát teremtett. Az EU támogatta a polgárokat és a vállalkozásokat a válság következményeinek leküzdésében. Ugyanakkor reagált a globális kihívásokra is.

Az EU-nak nemcsak leküzdenie sikerült a válságot, de még a válságból eredő lehetőségeket is meg tudta ragadni. Az uniós költségvetés azzal készíti fel Európát a jövőre, hogy előre megtervezi az éghajlat-politika és a digitalizáció döntő kihívásaira adandó válaszát. Az EU és tagállamai számára fenntarthatóbb és reziliensebb jövőbe fektet be. A 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi kerettel együtt a Next Generation EU célzott helyreállítási eszköz központi helyet kapott az EU kollektív fellépésében. A rekordnagyságú, több mint 2 billió EUR összegű ösztönző csomagnak köszönhetően az uniós gazdaság 2021-ben – a vártnál gyorsabban – élénkülni kezdett.

Az EU 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi kerete és a Next Generation EU. Minden összeg milliárd EUR, folyó áron

Forrás: Európai Bizottság

A Next Generation EU a testre szabott, teljesítményorientált megközelítésnek köszönhetően működik. A Next Generation EU példátlan nagyságú, 807 milliárd EUR⁽⁹⁾ összegű költségvetéssel drasztikusan növelte az uniós költségvetés ütőképességét. Kulcsfontosságú programja, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a beruházások és reformok finanszírozásának egyedülálló és innovatív eszköze. A tagállamok benyújtják helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, bennük

⁽⁹⁾ Folyó áron 807 milliárd EUR, 2018-as áron 750 milliárd EUR.

olyan reformokkal és beruházásokkal, amelyek választ adnak az eszköz hatálya alá tartozó hat átfogó szakpolitikai területre, a Tanács által az európai szemeszter keretében elfogadott országspecifikus ajánlásokra, valamint a zöld és digitális célokra. Az eszköz keretében nyújtott finanszírozás a tervekben szereplő beruházások és reformok sikeres végrehajtásától függ, összhangban az új hosszú távú költségvetés teljesítményközpontú szemléletével (lásd az alábbi háttérmagyarázatot). Az év végéig huszonkét nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervet fogadtak el.

A hosszú távú költségvetés és a Next Generation EU: az uniós költségvetés a célkitűzések elérésére koncentráll

Az új hosszú távú költségvetés és a Next Generation EU középpontjában a teljesítmény és az eredmények állnak. Az új programokat úgy alakították ki, hogy a helyszínen kézzelfogható eredményeket érjenek el. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz esetében a kifizetések kifejezetten hozzá vannak kötve a mérföldkövek és célok tagállamok általi eléréséhez. Ezen túlmenően minden uniós program egyértelmű és ambiciózus célkitűzéseket és kapcsolódó mutatókat tartalmaz, hogy segítse e célkitűzések elérését. A Bizottság 2021. júniusban közleményt tett közzé, amelyben ismertette az új teljesítménymérési keretet ⁽¹⁰⁾.

Az új, hosszú távú költségvetés arra is lehetőséget biztosított, hogy felülvizsgálják az uniós költségvetés végrehajtásának hatékonyságát. A programoknak integráltabb megközelítést kell biztosítaniuk a szakpolitikai kihívások tekintetében, ilyen például a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa, amely az uniós költségvetésen belül összefogja a korábbi uniós külső tevékenységi programok többségét. Egy másik példa a végrehajtó ügynökségek átalakítása, ahol a Bizottság új ügynökségeket hozott létre, hogy portfólióikat teljes mértékben hozzáigazítsa a Bizottság stratégiai prioritásaihoz, és kihasználja a programok és a szakpolitikák közötti szinergiákat (ilyen például az új Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség).

Az EU az összes rendelkezésre álló költségvetési forrás felhasználása révén likviditást biztosított a tagállamoknak. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a tagállamok 2021-ben 64 milliárd EUR-t kaptak, többnyire a jóváhagyott tervekkel rendelkező tagállamok nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek előfinanszírozása formájában ⁽¹¹⁾. A kohéziós politika végrehajtása 2021-ben felgyorsult, és rekord összeget, 69 milliárd EUR-t fizettek ki a tagállamoknak. Ez a Covid19-válságra való gyors reagálásnak is köszönhető. A 2020-ban létrehozott, a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezések lehetővé tették a 2014–2020-as kohéziós politikai programok fennmaradó forrásainak teljes mértékben rugalmas mozgósítását. Az egészségügyi ágazatra és a válság hatásainak kezelését célzó intézkedésekre 23 milliárd EUR-t csoportosítottak át. Végezetül a Next Generation EU-ból a REACT-EU-n keresztül nyújtott kiegészítő finanszírozás révén további 7 milliárd EUR-t fizettek ki, aminek eredményeként a tagállamok 2021-ben összesen 140 milliárd EUR likviditáshoz jutottak.

A likviditáson túl az uniós költségvetés az európai szolidaritás eszköze is. A Covid19-világjárvány mellett sok tagállamot a természeti katasztrófák, például az aszály okozta erdőtüzek és a nagy árvizek is súlyosan érintettek. Az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül az EU 332 millió EUR összegű azonnali katasztrófasegélyt nyújtott az érintett tagállamoknak. 2021-ben a mechanizmust 114 alkalommal aktiválták. 2022-ben az ukrajnai háború már a mechanizmus létrehozása óta a legnagyobb vészhelyzeti műveletet indította el.

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/communication-eu-budget-performance-framework-2021-2027_en

⁽¹¹⁾ Részletes leírásért lásd a 3. mellékletet.

A helyreállítási erőfeszítések célja a zöldebb és digitálisabb jövő megteremtése. Az EU a teljes, a Next Generation EU-t is magában foglaló uniós költségvetés 30 %-ára növelte az éghajlatváltozással kapcsolatos finanszírozási törekvéseit, ami tükrözi az Unió globális kötelezettségvállalásait, többek között a Párizsi Megállapodást és a fenntartható fejlesztési célokat. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében a finanszírozás legalább 37 %-át az éghajlatváltozás kezelését célzó beruházásokra és reformokra, legalább 20 %-át pedig a digitális átállás előmozdítására fordítják. A 2021 végéig elfogadott nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek közül sok túlmutat ezeken a minimumkövetelményeken, ami azt jelzi, hogy Unió-szerte közös az elkötelezettség az éghajlatváltozással és a digitális átállással kapcsolatos kettős átállás iránt. A tagállamok összességében a finanszírozás mintegy 40 %-át az éghajlatváltozás kezelésére, nagyjából 26 %-át pedig a digitális átállás előmozdítására irányozták elő. A fosszilis energia helyettesítése és a digitális átállás kulcsfontosságú – nemcsak azért, hogy erősebben kerüljünk ki a világválságból, hanem azért is, hogy megerősítsük nyitott stratégiai autonómiánkat, és ellenálljunk az Oroszország által Ukrajna ellen indított háború hatásának. A kulcsfontosságú prioritásokat az alábbi háttérmagyarázatban mutatjuk be.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló kettős átállás: kulcsfontosságú éghajlat-politikai és digitális prioritások

- Az éghajlatváltozás mérséklésével és kezelésével kapcsolatban a finanszírozás nagyjából háromnegyede az energetikai átállásra és a fenntartható közlekedés kiépítésére összpontosít. Ahhoz, hogy 2050-ig el lehessen érni a karbonsemlegességet, a hangsúly a tiszta forrásokból származó energiaellátás növelésén és az energia iránti általános kereslet csökkentésén van. A beruházási területek közé tartozik a megújulóenergia-termelés kiépítése, valamint számos, az energiahatékonyságra összpontosító projekt, például az épületek és a szigetelés minőségének javítása révén.
- A digitális átálláshoz való hozzájárulás és az abban rejlő kihívások kezelése érdekében az e területen végrehajtott reformok és beruházások a digitális közszolgáltatások kiépítésére (37 %), a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – digitalizációjának növelésére (20 %), valamint az emberek számára az ilyen változásokban való részvételhez szükséges digitális készségek biztosítására (17 %) irányulnak⁽¹²⁾. A digitális évtizedről szóló közleménnyel⁽¹³⁾ összhangban, amely felismeri a digitális közszolgáltatások fontosságát, az intézkedések közé tartoznak a közigazgatási folyamatok korszerűsítését és javítását célzó e-kormányzati megoldások, például az elektronikus azonosítási megoldásoknak a kormányzati folyamatokba való integrálása és a különböző digitális nyilvános platformok közötti interoperabilitás biztosítása révén.

A legfontosabb átfogó uniós szakpolitikai célok – például az éghajlatváltozás elleni küzdelem – most először teljes mértékben beépülnek az EU költségvetési programjaiba. Az uniós költségvetésről szóló éves irányítási és teljesítményjelentés csomagjának részeként a Bizottság bemutatja a módszereket, amelyekkel nyomon követi az uniós költségvetés három ilyen szakpolitikai célhoz való hozzájárulását.

- Az éghajlatváltozás elleni küzdelem, ahol az aktualizált nyomonkövetési módszer a beavatkozások hatásalapú osztályozására támaszkodik. Ezt következetesen rögzítették valamennyi kulcsfontosságú alap-jogiaktusban.
- A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, ahol a nyomonkövetési módszertant nagyrészt hasonló módon frissítették.

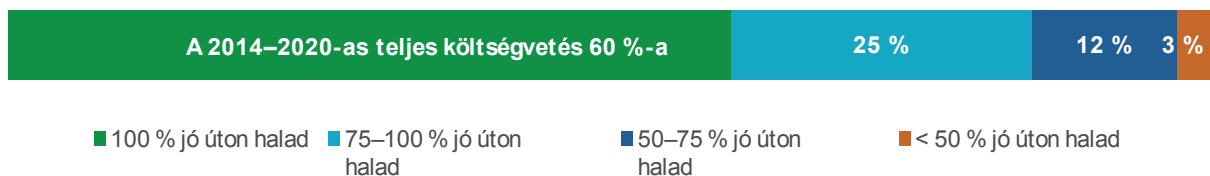
⁽¹²⁾ A számok a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szembe fordított VI. és VII. mellékletében meghatározott módszereken alapuló számításoknak felelnek meg.

⁽¹³⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118>

- A nemek közötti egyenlőség előmozdítása, ahol kísérleti módszertant alkalmaznak, ami tükrözi azt a tényt, hogy az uniós költségvetés legnagyobb része alkalmas arra, hogy pozitívan járuljon hozzá a nemek közötti egyenlőség előmozdításához.

Az EU az uniós költségvetés hatékony és rugalmas felhasználásával reagált a különféle globális kihívásokra. A strukturális beruházási hiány globális kezelése érdekében az EU elindította a Global Gateway kezdeményezést. A kezdeményezés 300 milliárd EUR-t mozgósít az uniós intézmények és a tagállamok között az „Európa együtt” megközelítés keretében, amivel támogatja a digitális, energetikai és közlekedési infrastruktúrába történő beruházásokat, illetve megerősíti az egészségügyi, oktatási és kutatási rendszereket. A közvetlenebb szükségletek kezelése, a Covid19-oltóanyagok nem uniós országok számára történő biztosítása, valamint az afganisztáni és szíriai fejlemények által kiváltott menekültügyi válság megoldásainak támogatása került a középpontba. Jelentős mérföldkő volt a szíriai menekültügyi csomagot 2021 őszén kísérő költségvetési megállapodás. Ugyanakkor 2021-ben már kezdett kialakulni a feszültség az EU keleti határain, ahol a migrációs mozgásokat eszközként használták fel az EU-val szembeni politikai nyomásgyakorláshoz. A költségvetés szempontjából ezek a különböző kihívások szükségessé tették a prioritások proaktív átrendezését és a meglévő rugalmasság széles körű kihasználását. A külső dimenzió 0,9 milliárd EUR-t tett ki, ami a 2021-ben felhasznált 2 milliárd EUR költségvetés-növelés legnagyobb része.

A hosszú távú költségvetések közötti átmenet pillanatában a 2014–2020-as költségvetés alá tartozó uniós programokat továbbra is végrehajtják, és azok eredményeket hoznak az uniós polgárok számára. Az uniós költségvetés elsősorban beruházási költségvetés, amelynek központi célja, hogy hosszú távú értéket biztosítson az EU számára. Sok programnak sikerült tovább haladnia a saját teljesítménycélja felé. Az alábbi ábra azt mutatja, hogy az uniós költségvetés 85 %-át kitevő programok esetében a teljesítménymutatók túlnyomó többsége jó úton halad. A jelentés 1. és 4. melléklete részletesebben ismerteti az egyes programokat és azok teljesítményét.

A 2014–2020-as költségvetés megoszlása az alapjául szolgáló programok előrehaladása szerint. Az ábra a program teljesítményének áttekintéséhez kiválasztott olyan mutatók arányában mérve mutatja be az előrehaladást, amelyek elérték a hozzájuk tartozó célokat, vagy jó úton haladnak az elérésük felé. Bemutatja például, hogy a 2014–2020-as költségvetés 60 %-át kitevő programok esetében valamennyi mutatónál sikerült elérni a kitűzött célokat vagy jó úton haladnak ezek elérése felé

Forrás: Európai Bizottság

A Next Generation EU a korszerű hitelfelvételi kapacitásnak köszönhetően hozza az eredményeket

A Bizottság a Next Generation EU finanszírozása érdekében rekordidő alatt létrehozott egy hatékony kötvénykibocsátási programot. A Bizottság hivatalosan csak 2021 elején kezdte meg a munkát, és 2021. június 15-én bocsátotta ki az első kötvényt, ám ezzel komoly érdeklődést és rekordnagyságú keresletet ért el. 2021 végéig a Bizottság közel 93,5 milliárd EUR hosszú távú finanszírozást vont be, amelyet rövid távú uniós kincstárjegyek egészítettek ki, hogy finanszírozzák a Next Generation EU keretében a tagállamok számára tervezett első kifizetéseket. Ezeknek az új uniós kötvényeknek a piaci fogadtatása nagyon jó volt, részben amiatt, hogy felvállalták az euróalapú

biztonságos eszköz szerepét, amit a piac egy ideje már kért. A hitelfelvételi költség 10 éves hitel esetén 2021-ben többnyire negatív volt, és jóval elmaradt az egyes tagállamok hitelfelvételi költségeinek átlagától.

A Next Generation EU a finanszírozási stratégiát tekintve is tükrözi a politikai céljainkat, mivel akár 250 milliárd EUR értékű zöldkötvényt is kibocsáthatunk. A Bizottság 2021. szeptemberben tette közzé zöldkötvény-programjának, a Next Generation EU zöldkötvény-keretének ⁽¹⁴⁾ tervezetét. Ez a keret a bevált piaci gyakorlatokkal összhangban felvázolja zöldkötvényeinek szabályait és feltételeit. Külső szakértők tanúsították, ami garantálja a leendő befektetők számára, hogy az uniós zöldkötvény-kibocsátásból származó bevételeket legitim zöld beruházások és reformok finanszírozására fogják fordítani.

A Next Generation EU első zöldkötvény-kibocsátása sok tekintetben sikeres volt. A 2021 októberében bevont 12 milliárd EUR-val az EU első kibocsátása volt a világ eddigi legnagyobb zöldkötvény-kibocsátása. Az a tény, hogy 11-szeresen túljegyezték, megmutatta, hogy egy ilyen eszköz iránt magas a piaci kereslet. Ezek a zöldkötvények ahhoz is hozzájárulnak, hogy felgyorsuljon a fenntartható beruházások finanszírozásának kedvező folyamata. Az első kibocsátást követően a Bizottság 2021-ben további 2,5 milliárd EUR zöldkötvényt vont be az uniós zöldkötvényprogram keretébe, 2022. május végéig pedig 6 milliárd EUR-t mozgósított. A következő néhány évben ez a program várhatóan a világ legnagyobb zöldkötvény-kibocsátójává fogja tenni az EU-t, amivel általánosságban lendületet ad a zöld finanszírozásnak, növeli az euró vonzerejét a globális befektetők szemében, és ezáltal a nemzetközi szerepét is.

A 2022. évi kemény piaci feltételek ellenére továbbra is van kereslet az uniós kötvénykibocsátások iránt. Oroszország indokolatlan, provokáció nélkül indított ukrajnai inváziója és a tágabban vett gazdasági légkör miatt a kötvénypiacokra a közelmúltban jelentős nyomás nehezedett. E nehéz körülmények dacára a Bizottságnak nem okozott nehézséget további kötvények forgalomba hozatala, annak ellenére, hogy a hitelfelvételi költségek általában az egyre nehezedő piaci feltételekkel összhangban emelkedtek. A Bizottság diverzifikált finanszírozási stratégiája által biztosított rugalmasságnak köszönhetően a Bizottság költséghatékony módon tudja majd folytatni finanszírozási programját. A Next Generation EU zöldkötvényei továbbra is kimagasló keresletet és pozitív visszajelzéseket kaptak, ami részben a zöldkötvény-eredménytábla közzétételéből eredt ⁽¹⁵⁾.

A kihívásokkal teli 2021-es év után az uniós költségvetésre nehezedő nyomás 2022-ben tovább fog nőni

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret késői elfogadása komoly nehézségeket idézett elő 2021-ben. A programok új generációját létrehozó jogi aktusokat a társjogalkotók csak 2021 folyamán fogadták el. Az intenzív előkészítő munkának köszönhetően azonban a Bizottság sok programot további késedelem nélkül el tudott indítani, különösen azokat, amelyeket közvetlenül maga az intézmény irányít. A megosztott irányítás esetében a tagállamokkal megosztott irányítás alatt álló programok (például a kohéziós politikai alapok) szabályozási keretét meghatározó, közös rendelkezésekről szóló rendelet késői elfogadása azt jelentette, hogy az új programok végrehajtása 2021-ben nem kezdődhetett meg, bár a helyszíni előkészületek elkezdődtek.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget_nextgenerationeu_green_bond_framework.pdf

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower-investor-relations/nextgenerationeu-green-bonds/dashboard_en

A 2021. évi költségvetést átvitték a következő évekre, a Bizottság pedig intenzíven együttműködik a tagállamokkal annak érdekében, hogy a lehető leghamarabb partnerségi megállapodásokat és programokat fogadjanak el.

A kohéziós politikának a Covid19 elleni küzdelemre való összpontosítása folytán az EU gyorsan tudott reagálni. A kohéziós finanszírozásban bevezetett további rugalmasság lehetővé tette az EU számára, hogy a kifizetések jelentős mértékű felgyorsításával nagyon gyorsan likviditást biztosítson a tagállamok számára. Amellett, hogy nélkülözhetetlen támogatást nyújt a tagállamoknak az egészségügyi ágazat, a foglalkoztatás és a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások azonnali válságügyi szükségleteinek kezeléséhez, a kohéziós finanszírozás átirányítása azt jelentette, hogy a támogatást átmenetileg elvonták a hosszú távú beruházási prioritások némelyikétől. A zöld és digitális átállást előkészítő REACT-EU lehetőséget biztosított a kohéziós finanszírozás rövid távú prioritásainak fontossági sorrendjében történt változás kompenzálására, amikor lehetővé tette a korábban a vészhelyzeti szükségletek kielégítése érdekében leállított projektek újraindítását.

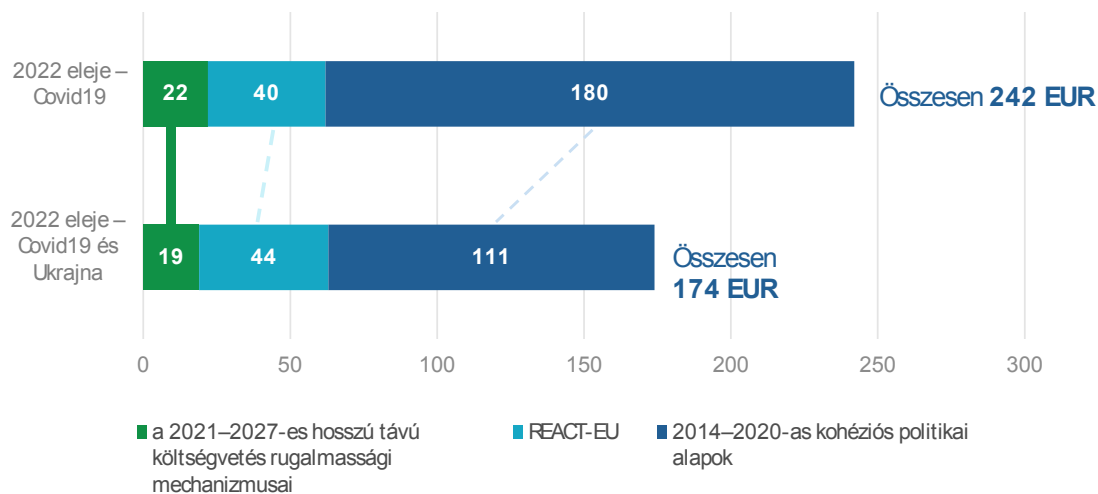
A 2022. év ismét a bizonytalanság és a nehézségek éve lesz, az uniós költségvetés számára is. Az Ukrajnával szembeni 2022-es orosz invázió olyan új, nagy erejű dinamikát váltott ki, amely mélyreható következményekkel jár Ukrajnára, valamint az EU-ra, annak gazdaságára és társadalmára nézve. Ugyanakkor sok más kihívással is szembe kell néznünk: a világjárvány még nem ért véget, új variánsok jelenhetnek meg, így elengedhetetlen a folyamatos éberség. Az infláció évtizedek óta nem látott szintet ért el, ami csökkentette az uniós költségvetés tényleges pénzügyi kapacitását, amelyet egy 2 %-os – jóval a tényleges inflációs szint alatt – rögzített deflátorral frissítenek. Az ellátási lánc feszültségei hozzájárulnak a magas inflációs nyomáshoz, és befolyásolják az EU nyitott stratégiai autonómiáját az olyan területeken, mint a mikrocsopek. A természeti katasztrófák száma a jelek szerint növekszik.

Ez további nyomást fog gyakorolni az uniós költségvetésre, annak irányítására és végrehajtására, ami nyomatékossítja a rezilienciaépítést központi helyen kezelő menetrend szükségességét. Tekintettel az ukrajnai háború alakulását övező nagyfokú bizonytalanságra, jelenleg lehetetlen megbecsülni az Ukrajnában és az EU-ban szükséges finanszírozási összegeket. Ezek az igények azonban bizonyosan jelentősek lesznek. A Bizottság 2022 elején arra koncentrált, hogy azonnali segítséget nyújtson Ukrajnának és az országból menekülőknél. 2022. május végéig a Bizottság már folyósította Ukrajnának az új makroszintű pénzügyi támogatási programból az 1,2 milliárd EUR⁽¹⁶⁾ összegű teljes költségvetést. Az uniós költségvetésből származó, több mint 550 millió EUR összegű veszélyhelyzeti csomag további támogatást nyújtott a különböző intézkedések, például a szükséghelyzeti és humanitárius segítségnyújtás, valamint egy állam- és rezilienciaépítési szerződés ötvözésével. Emellett az uniós költségvetés most mozgósítja az április 9-én és május 5-én ígért 800 millió EUR-t. A Bizottság 2022. május 18-án azt javasolta, hogy Ukrajnának 2022-ben új rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatást nyújtsanak, legfeljebb 9 milliárd EUR összegű hitel formájában.

A tagállamok segítése érdekében a Bizottság javaslata alapján a társjogalkotók megállapodtak abban, hogy kiterjesztik a fennmaradó 2014–2020-as kohéziós politikai alapok, köztük a REACT-EU és a belügyi alapok rugalmasságát. Bár elengedhetetlenül szükséges a likviditás és a támogatás biztosításához, ez szintén a 2014–2020-as kohéziós és belügyi programokból finanszírozott beavatkozások átirányítására támaszkodott, ami maga után vonta a fent említett operatív kihívásokat.

(16) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_3183

A rugalmas költségvetési gazdálkodás révén rendelkezésre bocsátott finanszírozás jelentős részét ugyan felhasználták, a fennmaradó összegeknek azonban két jelentős válság kezelésére kell irányulniuk. Az alábbi ábra azt mutatja, hogy 2021 elején – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt nem számítva – legfeljebb 242 milliárd EUR állt rendelkezésre a különféle kihívások, nevezetesen a Covid19 uniós belső hatásainak kezelésére. 2022 elején legfeljebb 174 milliárd EUR állt rendelkezésre a Covid19 tartós hatásaira való reagálásra és egyidejűleg az Ukrajna elleni orosz agresszív háború következményeinek kezelésére. Mivel ezek az összegek felső határt jelentik, a ténylegesen rendelkezésre álló összegek alacsonyabbak. A kohéziós politika – többek között a REACT-EU – keretében jelenleg rendelkezésre álló összegek, amelyek nem tesznek szükségessé más prioritásokból való átcsoportosítást, és amelyek felhasználhatók a Covid19 gazdasági következményeinek kezelésére, illetve a CARE – az európai menekülteket támogató kohéziós fellépés keretében az Ukrajnából érkező menekültek elhelyezésére fordított kiadások 17 milliárd EUR-t tesznek ki, ezért az említett 17 milliárd EUR-n felüli hozzájárulásokat más szakpolitikai prioritásokból kellene átcsoportosítani. Emellett a hosszú távú költségvetési rugalmasság 7 évre szóló összeget is magában foglal, amelyek ezért egyetlen évre nem állnak rendelkezésre.

A célzott rugalmassági mechanizmusokból és a kohéziós finanszírozás rugalmas felhasználásából rendelkezésre álló források. Minden összeg milliárd EUR-ban

Forrás: Európai Bizottság

Az EU hosszú távú költségvetésének éves mozgásteré és rugalmassága az éves költségvetéshez képest csekély. Az új hosszú távú költségvetés tartalékkeretei és rugalmassági eszközei a teljes 7 éves időszakra együttesen legfeljebb 22 milliárd EUR-t, azaz évente nagyjából 3 milliárd EUR-t tesznek ki. Ha ezt a számot összevetjük a mintegy 170–180 milliárd EUR-s éves költségvetéssel, ez kevesebb mint 2 %-os rugalmasságot jelent. A Bizottság 2021-ben jelentős összegű likviditást tudott mozgósítani, elsősorban a 2014–2020-as kohéziós politikai alapok rugalmasabbá tételének és a Next Generation EU meglétének köszönhetően. Felhasználásukat követően ezek a lehetőségek már nem állnak rendelkezésre, ami jelentősen csökkenti az uniós költségvetés mozgásterét. A források meglévő programokból történő átcsoportosítására való támaszkodás politikai döntéseket igényelne, mivel ez kihat arra, hogy az uniós költségvetés hosszú távon mennyire képes elérni az egyes programok célkitűzéseiben jelzett politikai prioritásokat.

Emellett az Ukrajna elleni orosz agresszió olyan kihívásokat is okoz, amelyekre egyelőre nem léteznek hosszú távú költségvetési megoldások. Az összes eddigi támogatás az Ukrajnából az EU-ba érkező nagyszámú menekült okozta azonnali szükségletek kielégítésére, valamint az Ukrajnának és a szomszédos országoknak nyújtott humanitárius és egyéb támogatásra összpontosított. Az Ukrajna elleni háború azonban a közvetlen humanitárius és biztonsági helyzetet

túl is komoly következményekkel fog járni. Ukrajnának a háború során nemzetközi támogatásra kell támaszkodnia, később pedig újjá kell építenie az országot, ami igen jelentős erőfeszítést igényel, és ennek mind rövid, mind hosszú távon jelentős pénzügyi vonzatai lesznek. Az olyan új kihívások, mint a magas infláció, az energiabiztonság, az élelmezésbiztonság és más dominóhatások szintén uniós szintű költségvetési megoldásokat igényelnek. Ezek az európai háború által előidézett, előre nem látható szükségletek jóval túlmutatnak a jelenlegi többéves pénzügyi keretben és a Next Generation EU-ban rendelkezésre álló eszközökön. Ezért új finanszírozási forrásokat kell azonosítani.

A Bizottság 2022. május 18-án tett javaslatot az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség gyors csökkentésére irányuló REPowerEU tervre. A REPowerEU ⁽¹⁷⁾ további intézkedéseket javasol az energiatakarékosság, a tiszta energia előállítása és az energiaellátásunk diverzifikálása érdekében, azzal a végső céllal, hogy reziliensebb energiarendszert és valódi energiauniót valósítsunk meg. A Bizottság azt javasolta, hogy a REPowerEU végrehajtása a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön keresztül történjen, és számos finanszírozási forrást javasolt az eszköz finanszírozásának e célból történő megerősítésére, beleértve a meglévő programokból származó források átcsoportosítását és új, kiegészítő források létrehozását.

Hatékony eszközök állnak rendelkezésre a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítására

Az adófizetők pénzének lehető legjobb felhasználása érdekében feltétlenül biztosítani kell, hogy a finanszírozás az alkalmazandó szabályoknak megfelelően eljusson a megcélzott kedvezményezettekhez. E cél elérése érdekében a Bizottság számos olyan eszközre támaszkodik, amelyek az évek során célravezetőnek bizonyultak.

A Bizottság irányítási rendszere és elszámoltathatósági lánc a Bizottság egyedülálló struktúrájához és szerepéhez igazodik. A biztosi testület politikai felelősséget vállal az uniós költségvetés irányításáért. A napi szintű operatív irányítást az 51 megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselőre ruházza ⁽¹⁸⁾, akik szervezeti egységeiket vezetik és irányítják, és felelősek az uniós költségvetés saját szervezeti egységükben végrehajtott részéért. Éves tevékenységi jelentésük tartalmaz egy megbízhatósági nyilatkozatot a hozzájuk rendelt erőforrások felhasználásáról, amelyre hiányosságok esetén fenntartások vonatkozhatnak.

A Bizottság belső ellenőrzési keretrendszere a Bizottság működésének egyik alapvető biztosítója. Ez a világvárvány és az azt követő válaszintézkedések összefüggésében még inkább így van. A Bizottság 2021-ben is szorosan figyelemmel kísérte a világvárványból eredő kockázatokat és azok hatékony enyhítését. A Bizottság csalás elleni stratégiája továbbra is jelentős szerepet játszik az uniós forrásokkal való esetleges visszaélések megelőzésében.

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_hu

⁽¹⁸⁾ A „megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő” kifejezés magában foglalja a Bizottság szervezeti egységeinek főigazgatóit, a végrehajtó ügynökségek, hivatalok, szolgálatok, munkacsoportok stb. vezetőit. A költségvetési rendelet 74. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy: „Minden érintett uniós intézményben az engedélyezésre jogosult tisztviselő felel a bevételeknek és a kiadásoknak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban történő végrehajtásáért – többek között a teljesítményről való jelentéstétel biztosítása révén –, valamint a jogszerűség és a szabályosság és a címzettekkel szembeni egyenlő bánásmódra vonatkozó követelmények érvényesülésének biztosításáért”.

2021-ben az érintett szervezeti egységek különös hangsúlyt helyeztek arra, hogy belső kontrollrendszereiket a Next Generation EU szükségleteihez igazítsák, akár a hitelfelvételi és hitelnyújtási tevékenységekre vonatkozó magas szintű kockázati és megfelelési politika kialakítása, akár a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében történő kiadásokra vonatkozó konkrét ellenőrzési és kontrollstratégiák kidolgozása révén.

Belső ellenőrzési keretrendszerén belül a Bizottság többéves és kockázat szerint differenciált kontrollstratégiákra támaszkodik az ellenőrzési rendszerek hibáinak és hiányosságainak megelőzése, feltárása és kijavítása érdekében. Az uniós kiadási programok kialakításuknál fogva többévesek, csakúgy, mint a kapcsolódó ellenőrzési stratégiák. Ebből következik, hogy a hibák észlelésére és kijavítására bármikor sor kerülhet, egészen addig a pontig, amikor a program életciklusa véget ér. Továbbá az ellenőrzési stratégiák igazodnak a különböző irányítási módokhoz, az érintett szereplőkhöz, a szakpolitikai területekhez és/vagy a finanszírozási módszerekhez, valamint a kapcsolódó kockázatokhoz. Az ellenőrzési stratégiák differenciálására a költséghatékonyság biztosítása érdekében van szükség, hogy megteremtsék a megfelelő egyensúlyt az alacsony hibaarány (eredményesség), a gyors kifizetések (hatékonyság) és az észszerű költségek (gazdaságosság) között.

A Bizottság és a tagállamok évente több százezer ellenőrzést végeznek. A Bizottság hierarchikusan, alulról felfelé haladva és részletesen, azaz programonként vagy más releváns kiadási szegmensenként nyújt bizonyosságot. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára a hiányosságok és a hibák felderítését, a rendszerszintű hibákat előidéző okok feltárását, célzott korrekciós intézkedések megtételét és annak biztosítását, hogy a jövőbeni pénzügyi programok tervezésekor figyelembe vegyék a tanulságokat.

A mezőgazdaság terén: 	A kohézió terén:
A tagállamok több mint 900 000 ellenőrzést, a Bizottság pedig 97 auditot végzett.	A Bizottság 416 program esetében tekintette át az éves jelentéseket és véleményeket, és 61 auditot végzett el.

A Bizottság kontrolleredményei megerősítik, hogy az uniós költségvetéssel jól gazdálkodnak

A Bizottság és a tagállamok intézkedéseket hoznak a hiányosságok és hibák megelőzése és kijavítása érdekében. A Bizottság fő megelőző mechanizmusai előzetes ellenőrzésekből és auditokból állnak (lásd: III. kötet, 5. melléklet), ideértve a végrehajtó partnerek irányítási és kontrollrendszereiben fennálló hiányosságok feltárását célzó rendszerellenőrzéseket is. A megosztott irányítás értelmében a tagállamok is végeznek ellenőrzéseket és auditokat. Amennyiben a megelőző mechanizmusok nem voltak hatékonyak, az uniós kiadásokat érintő hibákat a bizottsági kifizetések után a tagállamok és a Bizottság tárják fel és javítják ki.

A Bizottság ellenőrzései és auditjai hatékonyak.

Ellenőrzései és auditjai eredményeként a Bizottság 2021-ben 1 063 millió EUR összegben hajtott végre megelőző és korrekciós intézkedéseket: ebből 298 millió EUR megelőző intézkedésnek felelt meg, a végrehajtott korrekciós intézkedések összege pedig elérte a 765 millió EUR-t. Ezzel a 2017 és 2021 közötti időszakban végrehajtott megelőző és korrekciós intézkedések halmozott összege 26 milliárd EUR-t tesz ki. Emellett a tagállamok 2021-ben összesen 4 557 millió EUR összegben hajtottak végre megelőző és korrekciós intézkedéseket, részben bizottsági ellenőrzések alapján.

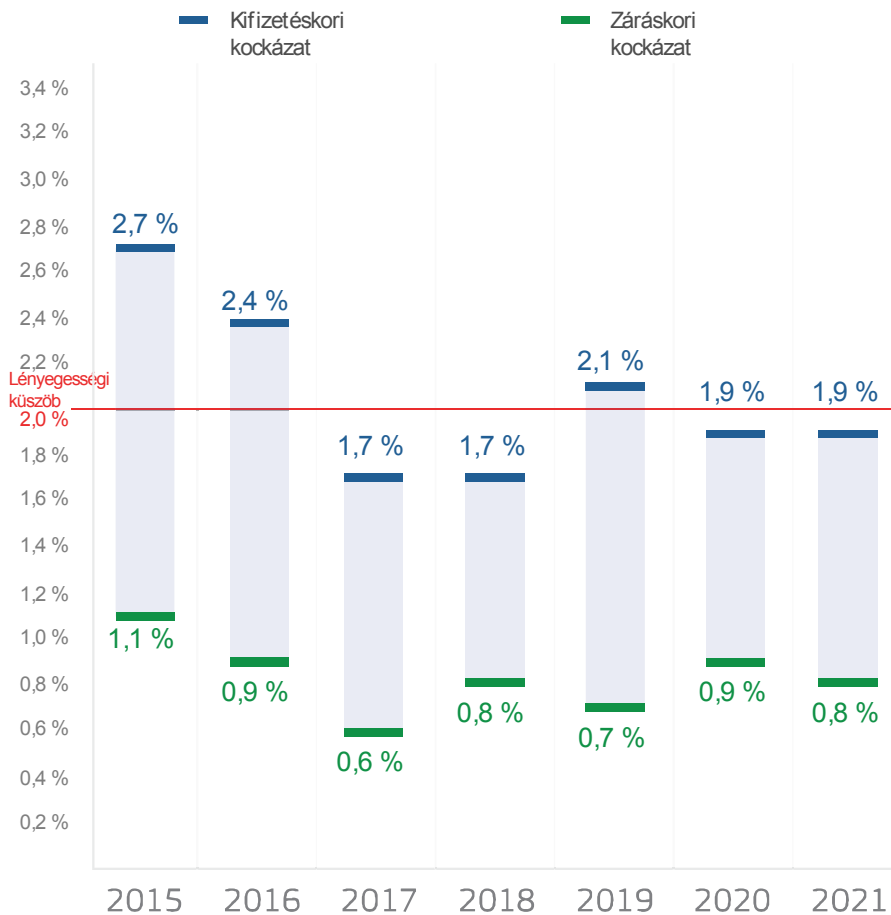
Össességében a kifizetési kockázat a 2 %-os lényegességi küszöb alatt van. A Bizottság becslése szerint az általa végrehajtott megelőző ellenőrzések után a fennmaradó hibaszint, azaz a kifizetési kockázat 1,9 %⁽¹⁹⁾. Ez az eredmény hasonló a 2020. évihez. Tekintettel a finanszírozási programok többéves jellegére, a Bizottság jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a kifizetéseket követően ellenőrzéseket hajtson végre és a programok lezárásáig korrekciókat végezzen. Ezeket az erőfeszítéseket tükrözi a záráskor becsült kockázat⁽²⁰⁾, amely megfelel a kifizetési kockázat és a Bizottság jövőbeli korrekciós előrejelzése közötti különbségnek.

2021-re vonatkozóan a záráskori kockázat 0,8 %-ra becsülhető. Mivel ez jóval alatta marad az Európai Számvevőszék által is alkalmazott 2 %-os küszöbnek, a Bizottság úgy véli, hogy a költségvetés egészének védelme eredményes. Ezt a belső ellenőr véleménye is megerősíti⁽²¹⁾.

⁽¹⁹⁾ Ez az eredmény nem tartalmazza azokat a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz alá tartozó kiadásokat, amelyek esetében az ellenőrzési eredményeket minőségi értékelés alapján elkülönítetten teszik közzé.

⁽²⁰⁾ A közös agrárpolitika esetében ehelyett a „kockázatnak kitett becsült végösszeg” kifejezést használjuk, hogy jobban tükrözze azt a tényt, hogy az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap intézkedései tekintetében nincs meghatározott zárópont.

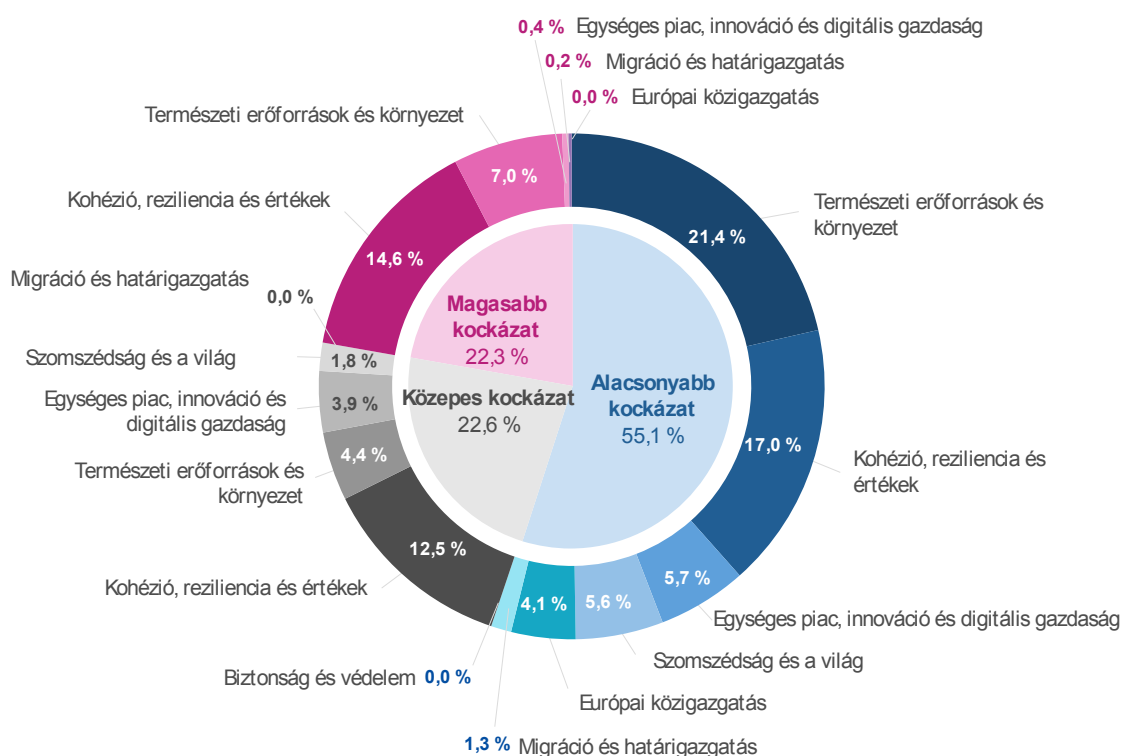
⁽²¹⁾ Lásd: 2. melléklet, 3.2. szakasz, „A Belső Ellenőrzési Szolgálat munkája és átfogó véleménye”.

A kifizetési és a zárásori kockázat az Európai Bizottságra vonatkozóan a 2015–2021-es időszakban

Forrás: az Európai Bizottság – az uniós költségvetésre vonatkozó éves gazdálkodási és teljesítményjelentések, 2015–2021

Az összességében jó eredmény ellenére a Bizottság megkeresi a magasabb kockázatú programokat, hogy fellépéseit azokra a területekre összpontosíthassa, ahol a legnagyobb szükség van rájuk. Részletes elemzésének köszönhetően a Bizottságnak szilárd bizonyítékai vannak az uniós kiadások differenciált kockázati szintjére vonatkozóan. A kifizetési kockázat alapján a kiadásokat alacsonyabb (1,9 % alatti), közepes (1,9 % és 2,5 % közötti) és magasabb kockázatú (2,5 % feletti) szegmensekre osztották. A természeti erőforrások és a kohézió tekintetében ezt az elemzést az egyes tagállami kifizető ügynökségek és programok szintjén végzik, ami lehetővé teszi annak bemutatását, hogy a helyzet programok szerint eltérő. Ez arra is lehetőséget ad a Bizottság számára, hogy kezelje a konkrét hiányosságokat még az olyan szakpolitikák esetében is, amelyek globálisan véve alacsony kockázatúak, mint például a közös agrárpolitika.

A kiadások osztályozása az Európai Bizottságnál magasabb, közepes és alacsonyabb kockázatú szegmensekbe, a 2021. évi összes releváns kiadás százalékában

Forrás: Európai Bizottság

Különösen a következők esetében merülnek fel magasabb kockázatú kiadások: a kohéziós politikai alapok egyes olyan programjai, amelyek súlyos hiányosságokat mutatnak és/vagy a maximális hibaarányuk meghaladja a 2,5 %-ot; a kohéziós politikai alapok azon programjai és azok a mezőgazdasági vonatkozású közvetlen kifizetésekért, piaci intézkedésekért és vidékfejlesztésért felelős kifizető ügynökségek, amelyek esetében a kifizetési kockázat meghaladja a 2,5 %-ot; valamint a más finanszírozási programok keretében nyújtott összetett támogatásokkal kapcsolatos kiadások. Ahol a kockázat szintje továbbra is magas, ezt átlátható módon, fenntartások megfogalmazásával jelentik. 2021-re 16 fenntartás van érvényben, amelyek teljes pénzügyi hatása 987 millió EUR, ami kevesebb, mint az összes kiadás 1 %-a. Ezek a fenntartások az elszámoltathatósági lánc fontos alappillérei. Jelzik a tapasztalt kihívásokat és hiányosságokat, illetve a megoldásukra előirányzott intézkedéseket.

A pénzügyi korrekciók és visszafizetések mellett a Bizottság lépéseket tesz a közepes és magasabb kockázatokhoz vezető hiányosságok kezelésére. Ezek közé tartozik a hibák előfordulása szempontjából leginkább érintett kedvezményezetteket megcélzó kommunikáció, az egyszerűsített támogatási formák szélesebb körű alkalmazása, az ellenőrzések javítása, valamint az irányítási és kontrollrendszereikben hiányosságokkal küzdő nemzeti hatóságok kapacitásépítése.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz a végrehajtás szakaszába ért

A 2021 elején létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz egy kivételes és ideiglenes jellegű új, teljesítményalapú eszköz az uniós helyreállítás szolgálatában. A (folyó áron) 723,8 milliárd EUR – 338 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatás és 385,8 milliárd EUR hitel – teljes keretösszege a Covid19-világjárvány társadalmi és gazdasági hatásainak enyhítésére, valamint a zöld és digitális átállást is magában foglaló hosszú távú helyreállítás támogatására irányul. Az alapok kedvezményezettjei a tagállamok, a folyósítás pedig az előre meghatározott mérföldkövek és célok elérése függvényében történik.

2021-ben huszonkét helyreállítási és rezilienciaépítési tervet értékelt pozitívan a Bizottság és fogadott el a Tanács. Ezek a tervek összesen 291 milliárd EUR vissza nem térítendő finanszírozást és 154 milliárd EUR kölcsönt biztosítanak. Ez a 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv összesen több mint 3 700 intézkedést tartalmaz (ezek mintegy egyharmada reform, kétharmada beruházás), és 2026-ig több mint 5 100 mérföldkövet és célt határoznak meg.

A finanszírozás folyósítása több részletben, a tagállamok által vállalt mérföldkövek és célok elérésekor történik. A Bizottság 2021-ben 54 milliárd EUR összegű előfinanszírozási kifizetést folyósított 20 tagállamnak ⁽²²⁾, ami segítette a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben felvázolt beruházási és reformintézkedések végrehajtásának megkezdését. A Bizottság a 2021. novemberi kifizetési kérelem kézhezvételét követően még 2021 vége előtt folyósított egy 10 milliárd EUR összegű első kifizetést Spanyolországnak a mérföldkövekre és célokra vonatkozóan.

Mivel teljesítményalapú eszközről van szó, a Bizottság által teljesített kifizetések jogszerűsége és szabályszerűsége a mérföldkövek és célok tényleges elérésétől függ. Elsősorban a tagállamok felelőssége az EU pénzügyi érdekeinek védelme, beleértve az alkalmazandó uniós és nemzeti jogszabályoknak való megfelelés ellenőrzését is. E célból nemzeti szinten megfelelő ellenőrzési kereteket hoztak létre, különösen a csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzése, felderítése és korrekciója, valamint a kettős finanszírozás elkerülése érdekében.

Ennek eredményeként a bizottsági ellenőrzések középpontjában az elfogadott mérföldkövek és célok kielégítő teljesítése áll. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítása érdekében a Bizottság a tagállami ellenőrzésekre támaszkodik, és szükség szerint a következő három szakaszban kiegészíti azokat.

- A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelése során a Bizottság értékeli a tagállamok kontrollrendszereit, és felkéri a tagállamokat, hogy a feltárt hiányosságok kezelése érdekében az első kifizetés előtt foglaljanak bele további mérföldköveket a tervekbe.
- Az eszköz végrehajtása során a Bizottság felméri, hogy a mérföldkövek és célok kielégítő mértékben teljesültek-e, és a folyósítás összes többi feltételének eleget tettek-e. Ha nem, a kifizetéseket felfüggeszti vagy arányosan csökkenti. A Bizottság ellenőrzi továbbá a tagállamok irányítási és kontrollrendszereinek működését az EU pénzügyi érdekeinek védelme érdekében, és különösen a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésére, felderítésére és korrekciójára irányuló intézkedéseket.

⁽²²⁾ Írország nem kért előfinanszírozást, Finnországnak pedig csak 2022 januárjában fizették ki.

- A kifizetéseket követően a Bizottság utólagos ellenőrzéseket és ellenőrzéseket⁽²³⁾ végezhet, hogy ellenőrizze a mérföldkövek és célok elérését. Súlyos szabálytalanságok gyanúja esetén a Bizottság eseti ellenőrzéseket is végezhet. Szükség esetén a Bizottság visszafizetési arányos összegeket, vagy a hitelek előtörlesztését írja elő.

A műveletekhez kapcsolódó kockázat szintjének felmérése érdekében a Bizottság tagállami és bizottsági szinten egyaránt **elvégzi az auditok és ellenőrzések eredményeinek minőségi értékelését**. Egy olyan közegben, ahol a kifizetések a mérföldkövek és célok teljesítésének minőségi értékelésén alapulnak, és ahol ezek a mérföldkövek és célok nagyon sokfélék, az ellenőrzési eredményeket nem lehet extrapolálni. Ezért más finanszírozási programoktól eltérően statisztikai módszereken alapuló érdemi hibaarány nem határozható meg.

A kifizetési kérelemben szereplő mérföldkövek teljesítésére vonatkozó bizonyítékok pozitív értékelése alapján **a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő megerősítette, hogy megalapozott bizonyossággal rendelkezik** a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 2021-ben folyósított egyszerű kifizetés jogszerűségéről és szabályszerűségéről.

Vezetői következtetés

A Bizottság gondoskodik arról, hogy az uniós költségvetés a polgárokat szolgálja. A meglévő hatékony eszközöknek és az uniós költségvetés proaktív irányításának köszönhetően a Bizottság képes volt megvalósítani szakpolitikai célkitűzéseit és reagálni a különféle kihívásokra. A Bizottság biztosította a kedvezményezettek, a végrehajtó partnerek és a tagállamok számára a szükséges mértékű rugalmasságot, miközben gondoskodott a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról, és megfelelő szintű bizonyosságot tartott fenn az uniós költségvetés irányításával kapcsolatban.

Valamennyi megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő megalapozott bizonyosságot nyújtott, bár adott esetben fenntartásokkal látta el. Az éves tevékenységi jelentések igazolják, hogy valamennyi bizottsági szervezeti egység stabil belső ellenőrzést rendszeresített, és bizonyítják a költséghatékonyság javítására, a szabályok további egyszerűsítésére és a költségvetés csalás, hibák és szabálytalanságok elleni megfelelő védelmére tett erőfeszítéseket.

Az éves tevékenységi jelentésekben szereplő megbízhatósági nyilatkozatok és fenntartások alapján, a belső ellenőr véleményének figyelembevételével a biztosi testület elfogadja *Az uniós költségvetésről szóló, a 2021-es pénzügyi évről szóló éves irányítási és teljesítményjelentést*, és átfogó politikai felelősséget vállal az uniós költségvetés irányításáért.

⁽²³⁾ A finanszírozási megállapodással összhangban utólagos ellenőrzéseket az utolsó kifizetés benyújtását követő naptól számított legfeljebb 5 évig lehet végezni.

A jövőben várható fejlemények: 2022-re és az azt követő időszakra vonatkozó kilátások

A várható hatalmas kihívások közepette továbbra is alapvető fontosságú lesz a többi uniós intézménnyel és a tagállamokkal való szoros együttműködés. Amint az a világválság esetében is történt, az ukrajnai események drámai kibontakozása határozott és összehangolt uniós szintű válaszlépéseket tesz szükségessé és indokolttá, a tagállamok munkájának elengedhetetlen kiegészítéseként.

A 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret korlátai miatt az EU-nak nem lesz könnyű teljeskörűen reagálni az Ukrajna orosz megszállását követő helyzetre. A Bizottság elkötelezett annak biztosítása mellett, hogy az uniós költségvetésből minden egyes eurót a lehető leghatékonyabban használjanak fel, többek között azzal, hogy előre nem látható kihívások esetén átcsoportosítják és átsorolják a prioritásokat. A jelenlegi többéves pénzügyi keret korlátain belül azonban be van határolva, hogy mit lehet elérni. A költségvetés rugalmasságának nagy részét már kihasználták a többszörös válságokra való reagálásra, ennek következtében a jövőbeli válságokra való reagáláshoz kevesebb mozgástér marad. Ezért sürgősen el kell gondolkodni arról, hogy miként lehet biztosítani, hogy az uniós költségvetés képes legyen reagálni a mai, rendkívül zavaros időkben felmerülő igények és elvárások sokaságára.

A Bizottság a költségvetési rendelet célzott felülvizsgálatát javasolta ⁽²⁴⁾. Tekintettel arra, hogy a 2018. évi felülvizsgálat által elindított változásoknak időre van szükségük ahhoz, hogy teljes mértékben kifejtsék hatásukat, ez a javaslat az új, hosszú távú költségvetéshez való igazodásra, a Covid19-válság során levont tanulságok nyomán a válságkezelés terén történt fejlesztésekre, valamint az EU pénzügyi érdekeinek fokozott védelmére összpontosít.

A Bizottság teljesíti azt a kötelezettségvállalását, hogy a továbbiakban is egységes adatbányászati és kockázatértékelési eszközt (Arachne) bocsát a tagállamok rendelkezésére. Az előző pénzügyi keretben a tagállamok rendelkezésére bocsátott eszköz kiigazításával támogatja a programhatóságokat a kiadásokat érintő kockázatok azonosításában. A Bizottság továbbra is támogatást nyújt a tagállamoknak, hogy ezzel lehetővé tegye a hatékony felhasználást. A költségvetési rendelet folyamatban lévő felülvizsgálata során a Bizottság ezen adatbányászati és kockázatértékelési eszköz használatának megerősítését javasolta.

A Bíróság 2022. február 16-án megerősítette **az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló** (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet érvényességét, amelyet két tagállam, Magyarország és Lengyelország kifogásolt. 2022 márciusában a Bizottság iránymutatásokat fogadott el a rendelet alkalmazásáról. A 2021 folyamán végzett munkát követően a Bizottság 2022 áprilisában megküldte Magyarországnak az első értesítést, amely az általános feltételrendszer szerinti következő lépés, és elindította azt az eljárást, amely a jogállamiság elveinek megsértése miatt intézkedések elrendeléséhez vezethet egy tagállammal szemben. A Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a tagállamokban fennálló helyzetet, és a feltételek teljesülése esetén elindítja a feltételrendszerről szóló rendelet szerinti eljárást.

⁽²⁴⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás), COM(2022) 223.

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct centres. You can find the address of the centre nearest you online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

On the phone or in writing

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696,
- via the following form: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website (european-union.europa.eu).

EU publications

You can view or order EU publications at op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications can be obtained by contacting Europe Direct or your local documentation centre (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

EU open data

The portal data.europa.eu provides access to open datasets from the EU institutions, bodies and agencies. These can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes. The portal also provides access to a wealth of datasets from European countries.

